

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Richardi Arsdekin Soc. Jesu Sac. Theol. Professoris Theologia Tripartita Universa

Complectens nunc Bibliothecam perfectam Viri Ecclesiastici, ordine
sequenti

Controversiae Heterodoxae Ac Scholasticae - Cum speciali Notitia rerum
Modernarum, & Chronologia totius Monarchiae Sacrae, & Saecularis,
Pontificum, Conciliorum &c. Haeresum omnium, ac Propositionum
damnatarum Mundi Sex Aetatum ...

Archdekin, Richard

Dilingae, 1687

§. 2. Admittenda est gratia merè sufficiens.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38447

quæ opponitur gratiæ efficaci, estque talis ut possit voluntas cum ea exercere actum ad quem conceditur, de facto tamen cum non exercet, & hæc dicitur gratia merè sufficientis; nam gratia efficax non tantum est sufficientis, sed etiam semper cum actu connexa.

De gratia ergo merè sufficienti hic quarimus, An jam in statu naturæ lapsæ talis detur, quæ effectum suum non foritur? Negat primò Calvinus lib. 2. instit. cap. 3. asserens omnem gratiam internam esse seriam & efficacem, dari tamen vocationem externam aliquando inefficacem, cui dum voluntas non obtemperat peccatum admittit, tamen ad obtemperandum gratiâ internâ destituatur.

Secundò, docet Janfenius lib. 3. de gratia Christi cap. 7. Et si data fuerit Adamo, & Angelis, nullam tamen jam in statu naturæ lapsæ concedi gratiam sufficientem quin simul sit efficax v. g. nunquam dari gratiam, proximè sufficientem ad amandum Deum, quin amor ille à voluntate eliciatur. Hinc istam gratiam vocat perniciosam, inutilem lapsorum reparationi, & monstrum quoddam singulare gratiæ, novumque genus Augustino, Patribus, & D. Thomæ incognitum, & à Pelagianis excogitatum. Asserit quoque secum sentire in hoc Alvarez, Zumel, & alios Thomistas. Certum verò est illos in terminis docere dari de facto gratiam verè sufficientem, & omnino conari ut eam componant cum physica prædeterminatione, quam ajunt ad omnes actus requiri.

§. II.

Admittenda est Gratia merè sufficientis.

PROBatur primò ex Scripturis, Matthæi 11. *Si in Tyro, & Sidone facta fuissent virtutes quæ in vobis, pridem in Cilicio & cinere pœnitentiam egissent.* Ubi Christus exprobrat Judæis quod non fuerint conversi ad pœnitentiam cum illa gratia, cum qua Tyri & Sidonii, si eam habuissent, pœnitentiam egissent. Atqui illa gratia fuit sufficientis ad pœnitendum, cum illa enim Tyri & Sidonii actum pœnitentiæ eliciuissent si iis concessa fuisset. Ergo illa talis est ut potuerit in Judæis effectum habere, quem tamen fortita non fuit; aliàs, contra eos iniqua fuisset Christi exprobratio si cum ea gratia actum pœnitentiæ elicere non potuissent.

Sed, inquit, S. Augustinus lib. 2. de bono persever. cap. 14. de Tyriis & Sidoniis pronunciant: *Quoniam ut crederent non erat eis datum, etiam unde crederent est negatum.* Respondeo S. Augustinum tantum negare Tyriis datam esse gratiam quam Deus prævidit fore efficacem, si quæ erant actu credituri; non negat autem datam esse aliquam sufficientem: neque ait credituros non fuisse si habuissent gratiam Judæis concessam, cum Christus credituros diserte asserit.

Eodem spectat illud Proverb. cap. 1. *vocavi & venitis.* Et ad Rom. 2. *An divitiis bonitatis ejus, & patientiæ, & benignitatis contemnitis?* Atque alia non minus manifesta Scripturarum oracula, quæ toties inculcant, peccantibus dari gratiam cum qua poterant rectè operari, nisi illam propriæ voluntatis arbitrio cassam, & infructuosam reddidissent.

His conformia sunt Conciliorum decreta, ac novissimè Tridentini Sess. 6. cap. 11. ubi dum docet, justos

R. P. Arsd. Tom. I.

posse per Christum piè vivere, & proficere, subdit rationem, *Deus enim semel justificatos non deserit, nisi ab iis prius deseratur.* Et cap. 13. docet justificatos in Dei auxilio firmissimam spem collocare debere, *Deus enim inquit, nisi ipsi illius gratia defuerint, sicut capit opus bonum ita perficiet.* In quibus Concilium aperte supponit justis præberi gratiam sufficientem, & defectum bonæ operationis in nostra tantum voluntate residere.

Subscribit diserte S. Augustinus tum sæpè alibi, tum l. 80. trium questionum. q. 68. *Nec illis, inquit, qui noluerunt venire debent alteri tribuere, sed tantum sibi, quoniam ut venirent vocati, erat in eorum libera potestate.* Idem exprimit lib. 1. ad Simplicianum q. 2. Idem fitius urget tract. 13. in Joannem, ubi docet, Deum impertiri potestatem, ut possimus filii Dei fieri per gratiam, hominem verò per liberum arbitrium gratiæ oblectari.

Postremò, veritas hujus doctrinæ invictè probatur, ex eo quod inter quinque propositiones Janfenii, hæc ut hæretica damnatur: *Interiori gratia in statu naturæ lapsæ nunquam restituitur.* Hæc enim propositio in sensu authoris assertit, gratiam semper habere omnem effectum quem hic & nunc obtinere potest, & ad quem à Deo conceditur, licet non causet effectum ad quem actu non datur, aut quem in aliis circumstantiis obtinisset. Itaque ex damnatione prædictæ propositionis in sensu authoris, satis liquet definitum esse, interiori gratiæ aliquando resisti, si eam non habere effectum quem hic & nunc obtinere potest, & ad quem conceditur; atque adeò dari gratiam merè sufficientem: non enim rectè dicitur resisti gratiæ, nisi frustrando illam effectum ad quem hic & nunc à Deo ordinatur.

Obijciunt Adversarii contra gratiam merè sufficientem, Primò, hæc gratia sufficientis, est illa gratia Possibilitatis à Pelagianis olim asserta, & ab Augustino semper reprobata. Secundò, Gratia sufficientis à natura requiritur ad non peccandum: Ergo est naturæ debita: si est debita, ergo non est gratia. Tertio talis gratia sufficientis nunquam sortitur effectum; Ergo est aliquid inutile & monstruosum genus gratiæ, qualis esset medicina quæ nulli unquam prodesset. Ut hæc, & his affinia breviter dissolvantur.

Respondeo ad primum, Duplicem dari possibilitatem bene operandi, aliam fundatam in solis viribus naturæ, quam in Pelagianis Augustinus constanter oppugnabat lib. de natura & gratia. Cap. 11. & alibi Alia est possibilitas quæ tantum habetur in natura per gratiam adjuncta, & hæc includit gratiam sufficientem quæ natura fit potens ut rectè operetur, etiam pro eo tempore quo negligit gratiæ cooperari: & hanc diserte tuetur Augustinus eodem lib. de nat. & grat. cap. 43.

Ad secundum, Negatur ultima consequentia: Sic homini justo debetur gloria, hæc tamen vera est gratia. Quia igitur gratia sufficientis debetur nature, non prout est in se, sed tantum nature supernaturaliter elevata, hinc vera est gratia & naturæ secundum se spectatæ omnino indebita.

Ad tertium, Neganda est etiam consequentia: Fatentur enim adversarii gratiam purè sufficientem in Angelis non fuisse monstruosam, etsi eorum vitio non fuerit sortita effectum: idem ergo de nostra admittendum est, quia quantum est ex parte, & virtute gratiæ, potest sequi effectus, & de facto alia gratia

gratia huic omninò similis actum bonum aliquando operatur. Monstrofa igitur tantum esset illa medicina, aut gratia, vi cuius nullus absolūtè curari, aut juvari possit. Plura de hujus gratiæ natura, necessitate & distinctione à gratia efficaci, ex dicendis magis elucescent.

§. III.

An detur Gratia sufficienti omnibus, etiam obduratis, excacatis, & facientibus quod in se est viribus natura.

DE his quæstionibus variæ sunt Doctorum etiam Catholicorum sententiæ. Negat Ariminensis, contra communiorem, dari gratiam sufficientem Infidelibus quibus Christus non innotuit, quales erant Philosophi gentiles, Plato, Aristoteles, &c. Quoad obduratos, Bellarminus, Suarez, Ripalda, Herice, &c. asserunt hanc gratiam etiam concedi obduratis, & excacatis. Infantibus sine Baptismo morientibus non tribui sufficientia remedia ad salutem docet Ariminensis, Scotus, Vasquez, & quidam alii: Affirmat Suarez, Lessius, Herice, & alii plures. Pro harum quæstionum resolutione.

Dico primò, Datur omnibus auxilium aliquod sufficienti saltem ad non peccandum, dum actum peccaminosum formaliter exercent. Hæc thesis est certa, contra Calvinum, ac Lutherum: nec non adversus Jansenium lib. 3. de gratia Christi cap. 13. qui id negat de infidelibus, obcæcatis, pluribus Judæis, & aliquibus justis.

Probat, Quia si homo, dum formaliter peccat, careret omni auxilio sufficienti tam ordinis naturalis, quam supernaturalis ad non peccandum, Deus præcipere illi rem impossibilem, nempe servare præcepta quæ nequeunt sine auxilio sufficienti impleri. Atqui hoc repugnat Tridentino Sess. 6. c. 11. *Deus impossibilia non jubet, sed jubendo monet, & facere quod possis, & peccare quod non possis, & adjuvat ut possis.* Hinc damnata est Baii Prop. 64. *Homo peccat etiam damnabiliter in eo quod necessario facit.* De hac doctrina, quam ipsum rationis dictamen averfari videtur, plura diximus supra Part. I. Tract. II. contra propositionem primam ex 5. damnatis.

Dico secundò. Nulli adulto, etiam obdurato, aut excacato, statuit Deus denegare gratiam sufficientem ad conversionem, & salutem; sed paratus est eam omnibus dare, si vel ipsi, vel alii ponerent eas circumstantias in quibus solet Deus gratiam præbere, quales sunt prædicatio Evangelii, exempla majorum, &c. Ita cum D. Thoma docet Añensis, Scotus, Vega, aliiq: Contra Medinam, Roffensem, & quosdam alios, qui volunt Deum statuisse quibusdam, ob enormia peccata, conversionis gratiam negare, sicut poterat illis in eo statu sine spe veniæ vitam auferre.

Probat, nostra assertio. Quia Deus in Scripturis passim, & sine exceptione invitatur omnes peccatores ad penitentiam; ut Ezechielis 18. *Nolo mortem peccatoris, sed magis ut convertatur & vivat.* Et 2. Pet. c. 3. *Nolens aliquos perire, sed omnes ad penitentiam converti.* Et de ipsis etiam in scelere obduratis id indicat Apostolus ad Rom. 2. asserens, *Divitias bonitatis Dei concedi iis, qui secundum duritiam, & impoenitentem cor thesaurizant sibi iram in die iræ.* Non esset sa-

tis sincera ista omnium invitatio, si Deus positivè decessisset quibusdam gratiam ad penitentiam sufficientem denegare. Hinc Concil. Senonense in decreto fidei cap. 15. *Deus, inquit, semper in promptu est, & nec momentum præterit in quo non est ad opus, & pulsus.*

Nec refert quod Deus quovis instanti possit justè peccatorem, sine spe penitentiae, ad barathrum deturbare. Quia quamdiu vult illum relinquere viatorem, & præceptis subijcere, statuit etiam illi dare auxilia sufficientia, ut possit reconciliari; alias ad hoc tantum viveret ut sine spe salutis possit sibi peccata, & penas accumulare, in quo esset ipsis damnatis infelicio.

Objicies primò, Varia Scripturæ loca, in quibus dicuntur quidam esse à Deo excacati, & obdurati, & dari in reprobum sensum, nec posse credere, aut salvari. Quo modo sæpè etiam loquitur Augustinus, ideoque asserit Pharaoni obdurato peccatum non imputari.

Respondeo, hæc intelligenda de excacatione & obduratione tantum permissiva, & impossibilitate morali conversionis. Deus enim permittit aliquando magno peccatores obdurari, & perire, non negando illis adjutorium sufficienti, sed subtrahendo speciale auxilium cum quo prævidet ad penitentiam movendos si illo instructi fuissent: item permittendo aliquas peccandi occasiones, ac tentationes iis obvenire, cum quibus difficillima redditur eorum conversio sine majori gratia, quæ se indignos reddiderunt. Et de hac majori, & efficaci gratia, non verò de sufficienti, intelligendus est S. Augustinus, alique, dum aliquando asserunt induratos gratiæ destitui.

Objicies secundò, Status obdurationis in peccato opponitur statui confirmationis in gratia. Atqui sic confirmati nequeunt peccare. Ergo consentaneum est ut obdurati defectui gratiæ nequeunt converti.

Respondeo, dissimulato antecedente, negando, consequentiam: facilius enim Deus concedit favorem compatibilem cum libera tendentia ad gloriam, quam infligat pœnam cum illa tendentia non consistentem. Satis itaque statui confirmationis opponitur status obdurationis, per moralem impotentiam conversionis, quæ obdurati à spe gloriæ multum remouentur, et si non penitus excludantur.

Objicies tertio, Peccatores multi, in pœnam peccati admissi à Deo subitâ morte puniuntur; imò aliquando in flagranti delicto dum peccant à vita abripiuntur. Atqui non apparet, quomodo tunc paratus sit Deus his largiri sufficientem gratiam quæ possint converti: Ergo ea aliquibus negatur.

Respondeo negando minorem. Nam cum isti subitò obitu repentino bene consistit, quod Deus ex parte sua fuerit paratus suppeditare gratiam, si penitendi occasio occurrisset, v.g. aliquis peccatorem ante mortem admonuisset, aut ipse de periculo mortis cogitasset priusquam ipso peccandi exercitio se constituit in illo statu, cum quo usus gratiæ non consistit. Non enim dicimus quemlibet omni momento, dum dormit, aut nulla incidit salutaris cogitatio, gratiam proximè sufficientem in promptu habere, sed dum adest præfens occasio se determinandi ad bene aut male agendum.

Extendi potest hæc doctrina ad infantes sine Baptismo extinctos, quibus Deus quantum est ex parte sua, prospectum cupit de Baptismo tanquam reme-